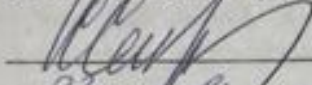

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО:

в.о. президента ДУ КАІ

 Ксенія СЕМЕНОВА

«23» Віснє 2025 року

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ДОДАТКОВОГО ВИПРОБУВАННЯ ДО АСПІРАНТУРИ
зі спеціальності D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий
ринок
на здобуття ступеня доктора філософії
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право
Освітньо-наукова програма «Фінанси, банківська справа та страхування»**

КИЇВ – 2025

ПЕРЕДМОВА

Програма вступного додаткового іспиту на третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти (доктор філософії) галузі знань D Бізнес, адміністрування та право за спеціальністю D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок відображає сучасний стан наукової проблематики з фінансів, банківської справи, страхування.

Завдання цього додаткового фахового випробування укладено з метою виявлення компетентностей (знань, вмінь, навичок), якими володіє кандидат на вступ до аспірантури для підготовки на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з метою здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, тому включає перевірку підготовку здібностей за найважливішими навчальними модулями, знання з яких необхідні для подальшого навчання в аспірантурі: знання загальних концепцій та закономірностей розвитку економічної теорії, а також вміння системно застосовувати набуті знання для розв'язання дослідних теоретико-прикладних завдань.

Вступний додатковий іспит складається з письмових відповідей на тестові завдання з таких модулів:

1. Фінанси
2. Банківська справа
3. Страхування
4. Фондовий ринок.

Зразок завдання вступного іспиту наведено у додатку.

Розробники програми:

Д.е.н., проф., в.о. завідувача кафедри фінансів,
обліку та оподаткування

Юлія КОВАЛЕНКО

Д.е.н., проф., професор кафедри фінансів,
обліку та оподаткування

Тетяна КОСОВА

Програму додаткового вступного іспиту до аспірантури зі спеціальності D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок для підготовки на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з метою здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD) обговорено та схвалено на засіданні кафедри фінансів, обліку та оподаткування ФЕБА ДУ КАІ, протокол № 7 від 31 березня 2025 р.

В.о. завідувача кафедри

Юлія КОВАЛЕНКО

ЗМІСТ ДОДАТКОВОГО ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

МОДУЛЬ 1. ФІНАНСИ

1.1. Фінанси, їх сутність та роль в ринковій економіці

Фінанси як специфічна сфера суспільних відносин. Специфічні ознаки фінансів, їх суспільне призначення. Макро- і мікрорівень фінансів. Національні та міжнародні фінанси.

Роль фінансів у розподілі і перерозподілі вартості національного продукту, оптимальному розміщенні фінансових ресурсів, оптимізації співвідношення між індивідуальним і суспільним споживанням у трансформації доходів у заощадження, а заощаджень у інвестиції. Фінансове забезпечення відтворювального процесу.

Поняття фінансової системи та теоретичні основи її побудови. Державне регулювання фінансових відносин. Фінансова політика як складова економічної політики держави. Завдання та принципи фінансової політики. Фінансова стратегія і тактика. Макрофінансова стабілізація та стимулювання економічного зростання.

Фінансовий контроль. Зміст фінансового контролю, його призначення. Види, форми і методи фінансового контролю. Фінансовий моніторинг. Суб'єкти фінансового контролю в Україні, їх функції.

1.2. Державні фінанси

Поняття державних (публічних) фінансів. Склад і структура державних фінансів. Державний бюджет, фонди цільового призначення, державний кредит, фінанси державних підприємств.

Державні доходи і державні видатки. Джерела формування державних доходів, фактори їх зростання. Податки як головний (основне джерело доходів держави) дохід держави. Бюджет як основний фінансовий план держави. Склад структура і динаміка дохідної та видаткової частини бюджету держави. Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи. Необхідність створення і призначення державних цільових фондів, принципи їх організації та види.

Економічна суть державного кредиту. Види державного кредиту. Позики міжнародних фінансових організацій. Державний борг та його структура. Управління державним боргом і його обслуговування.

Місцеві фінанси, їх склад. Фінансові ресурси місцевих органів влади та місцевого самоврядування. Місцеві бюджети. Соціальна направленість видаткової частини місцевих бюджетів.

1.3. Бюджет. Бюджетна система

Бюджетний процес та бюджетний регламент. Правова регламентація процесу формування бюджету. Склад та структура неподаткових надходжень та доходів від

операцій з капіталом до Зведеного бюджету України. Форми взаємовідносин між бюджетами різних рівнів. Зовнішні джерела формування доходів бюджету.

Склад та структура видатків Державного бюджету України. Економічна сутність бюджетного дефіциту та причини його виникнення. Джерела фінансування дефіциту бюджету та їх класифікація.

Зміст міжбюджетних відносин та особливості їх організації. Концепції бюджетного унітаризму та бюджетного федералізму. Бюджетне регулювання, його цілі та методи. Фінансове вирівнювання: сутність та методи регулювання.

Соціальні видатки бюджету: склад, структура та причини зростання. Видатки бюджету на соціальний захист і соціальне забезпечення. Видатки бюджету на освіту: форми та методи фінансування. Видатки бюджету на охорону здоров'я: структура та форми фінансування. Видатки бюджету на духовний та фізичний розвиток.

Напрями витрачання та форми фінансування бюджетних видатків на економічну діяльність держави. Структура видатків на національну оборону та їх класифікація. Видатки бюджету на громадський порядок, безпеку та судову владу.

1.4. Бюджетний менеджмент

Сутність та складові бюджетного менеджменту. Поточний бюджет і бюджет розвитку: сутність і призначення. Сутність кошторисного фінансування.

Міністерство фінансів України: завдання та функції. Державна казначейська служба України: призначення та структура. Функції органів Державної казначейської служби України.

Бюджетне планування: сутність та призначення. Стратегічні й тактичні завдання процесу бюджетного планування. Методи бюджетного планування. Особливості формування Державного бюджету України за програмно-цільовим методом.

Основі функції органів державного фінансового контролю у процесі бюджетного планування. Види ревізій та їх характеристика. Сутність бюджетного контролю та його завдання.

Структура та функції Державної фінансової інспекції України. Основні завдання та функції органів Державної аудиторської служби України. Основні завдання Рахункової палати. Склад і структура Рахункової палати. Структура та головні завдання Державної податкової служби України

1.5. Податки і податкова система

Сутність податків, їх функції та роль. Податки та інші форми платежів до бюджету – плата, внески і відрахування, збори. Елементи системи оподаткування. Види податкових ставок та методи їх побудови. Податковий кредит, податкова знижка, податкове зобов'язання. Класифікація податків.

Податкова система, її структура. Податкова політика України в сучасних умовах. Необхідність реформування податкової системи.

Сутність податку на додану вартість (ПДВ), його зародження, розвиток і роль у формуванні доходів Державного бюджету України. Порядок обчислення і сплати

ПДВ. Акцизний податок в Україні як форма специфічних акцизів, його недоліки і переваги, порядок обчислення і сплати. Перелік підакцизних товарів в Україні.

Мито в Україні. Митна політика та її цілі. Платники мита і об'єкт оподаткування. Порядок визначення митної вартості. Види процентних ставок мита: преференційні, пільгові, повні.

Прибуткове оподаткування як основна сучасна форма прямого оподаткування, його роль у регулюванні економіки та види. Податок на доходи фізичних осіб як форма індивідуального прибуткового оподаткування, його бюджетоутворююче значення.

Рентні платежі. Місцеві податки і збори в Україні. Повноваження місцевих органів влади щодо встановлення ставок місцевих податків і зборів. Податок на майно та його складові. Єдиний податок. Групи платників єдиного податку та ставки.

Сутність і складові податкового менеджменту. Податковий борг (недоїмка). Оскарження дій податкових органів. Податкова амністія.

1.6. Фінансовий ринок

Фінансовий ринок, його функції і роль. Сегменти фінансового ринку. Ринок грошей та ринок капіталів. Ринок цінних паперів та кредитний ринок. Ринок похідних та структурованих фінансових інструментів. Валютний ринок. Суб'єкти фінансового ринку. Місце і роль держави на фінансовому ринку.

Фінансові інструменти та їх види. Цінні папери як вид фінансових інструментів, їх економічна та правова природа. Фінансові інновації.

Особливість ринку грошей як ринку короткострокових високоліквідних фінансових активів. Функції грошового ринку.

Ціноутворення на фінансовому ринку. Фундаментальний і технічний аналіз, їх методи та значення для вивчення ринку і прийняття рішень.

Сутність, призначення і роль ринку фінансових послуг. Види і роль фінансових посередників, їх класифікація. Допоміжні фінансові корпорації. Державне регулювання ринку фінансових послуг: види та форми. Органи регулювання та нагляду на ринку фінансових послуг. Саморегулювні організації та об'єднання професійних учасників.

1.7. Корпоративні фінанси

Сутність корпоративних фінансів та принципи їх організації. Сутність і значення грошових розрахунків у діяльності підприємств. Форми безготівкових розрахунків та їх використання в діяльності підприємств. Готівкові грошові розрахунки на підприємстві, їх організація та сфера застосування. Розрахунково-платіжна дисципліна, її зміст і значення.

Фінансові ресурси підприємств, їх сутність та призначення. Економічна сутність капіталу акціонерного товариства. Структура капіталу акціонерного товариства. Власний капітал і його формування. Статутний капітал. Пайовий капітал. Додатковий капітал. Резервний капітал.

Активи підприємства, їх склад і структура, оцінка. Зміст управління необоротними активами. Управління виробничими запасами. Грошові надходження підприємств. Прибуток як результат фінансово-господарської діяльності підприємства. Рентабельність, її сутність, методи обчислення і показники. Дивідендна політика акціонерного товариства.

Сутність і види інвестицій підприємств. Формування інвестиційної політики підприємств. Управління джерелами фінансування капітальних вкладень. Особливості управління інноваційними інвестиціями підприємств. Управління фінансовими інвестиціями.

Економічна сутність фінансових ризиків в діяльності підприємств. Способи уникнення та нейтралізації фінансових ризиків в фінансовій діяльності підприємств. Страхування ризиків.

Характеристика фінансової звітності підприємства. Система показників оцінки фінансового стану підприємства. Зміст та завдання антикризового фінансового управління підприємством. Управління внутрішніми джерелами фінансування та залученням зовнішніх фінансових джерел.

1.8. Фінанси домогосподарств

Особливості фінансів домогосподарств і сфера їх функціонування. Джерела і форми доходів домогосподарств. Грошові та натуральні доходи. Фінансова поведінка домогосподарств. Фінансова грамотність населення. Бюджет домогосподарств. Заробітна плата та її роль у формуванні доходів бюджету домогосподарств. Вплив держави на формування доходів бюджету домогосподарств.

Споживчі настрої домогосподарств. Гранична схильність до споживання. Гранична схильність до заощаджень. Домогосподарства на фінансовому ринку.

Фінансові рішення домогосподарств щодо розміщення доходів. Обов'язкові платежі домогосподарств: податки і відрахування до державних соціальних фондів, комунальні та інші щомісячні платежі. Грошові заощадження.

Інвестиційна діяльність та формування інвестиційного портфелю домогосподарств. Капітальні інвестиції у нерухоме майно, основний капітал, нематеріальні активи. Фінансові інвестиції у цінні папери, корпоративні права, депозити, банківські метали.

1.9. Міжнародні фінанси

Міжнародні фінанси, їх сутність, значення і роль в сучасній економіці. Регулювання міжнародних фінансових відносин.

Світові фінансові ринки і міжнародні фінансові потоки. Фінансові ризики на міжнародних фінансових ринках. Міжнародна валютна система. Міжнародні розрахунки, їх балансування в національних платіжних балансах. Особливості платіжного балансу і його регулювання в Україні. Фінансові центри. Офшорні зони, їх особливості.

Фінанси ЄС – сучасна форма наддержавних фінансових відносин. Бюджет ЄС, його призначення і особливості. Організація бюджетного процесу. Єдина аграрна політика. Регіональна політика ЄС. Фінансування програм подолання міжрегіональних диспропорцій розвитку. Соціальна політика ЄС. Регулювання ринку капіталу в ЄС.

Співпраця України з Європейським Союзом та його фінансовими інституціями. Питання платоспроможності України. Проблеми ефективності та цільового використання фінансових ресурсів, залучених від міжнародних фінансових інститутів.

1.10. Фінансова безпека

Фінансова безпека. Внутрішні та зовнішні загрози фінансовій безпеці держави.

Бюджетна безпека держави. Вплив заборгованості держави на її економічну безпеку. Основні напрями підвищення рівня боргової безпеки держави. Обсяг внутрішніх і зовнішніх запозичень. Фінансова спроможність держави з обслуговування державного боргу. Дефолт.

Золотовалютні резерви як складова фінансової безпеки держави. Стійкість національної валюти, її курс і конвертованість. Нагромадження необхідного обсягу золотовалютних резервів.

Фінансовий стан реального сектору економіки і фінансова безпека держави. Конкурентоспроможність вітчизняних товарів як складова фінансової безпеки. Митний захист національного товаровиробника.

МОДУЛЬ 2. БАНКІВСЬКА СПРАВА

2.1. Гроші, їх сутність та роль в ринковій економіці

Гроші як форма реалізації суспільних відносин. Форми грошей та їх еволюція. Цінність грошей. Різновиди сучасних кредитних грошей. Електронні гроші. Криптовалюта.

Грошове середовище як фактор впливу на матеріальні інтереси та виробничу активність економічних суб'єктів. Гроші як інструмент регулювання економіки. Еволюція ролі грошей в економіці України.

Грошові потоки та їх балансування. Грошовий оборот. Безготівковий та готівковий грошовий оборот, їх співвідношення та механізм регулювання. Маса грошей, що обслуговує грошовий оборот. Грошова база та її структура. Грошові агрегати. Сутність та структура грошової системи, її призначення та місце в економічній системі країни. Елементи грошової системи. Основні типи грошових систем, їх еволюція.

Сутність інфляції. Види та причини інфляції. Економічні наслідки інфляції. Державне регулювання інфляції. Антиінфляційна політика. Дефляційна політика. Грошові реформи. Теорії грошей. Сутність валюти та її конвертованість. Валютний ринок та його роль в економіці. Валютний курс: його сутність та призначення. Види

валютних курсів. Економічні чинники, які визначають валютний курс. Регулятивні інструменти впливу на валютний курс.

Поняття валютної системи та її структура. Валютна політика та механізми її реалізації. Інструменти валютного регулювання.

2.2. Кредит, його сутність та роль в ринковій економіці

Сутність та структура кредиту. Кредитори та позичальники. Функції кредиту. Принципи кредитування. Форми та види кредиту. Характеристика окремих видів кредиту: комерційного, споживчого, державного, міжнародного, банківського.

Позичковий процент: сутність, види, економічні межі та фактори зміни ставки процента. Теорія вибору портфеля активів. Ризикова та строкова структура процентних ставок. Банківський кредит та його види. Механізм банківського кредитування. Форми забезпечення та страхування банківських кредитів. Споживче кредитування.

Інвестиційне кредитування: сутність, мета та економічна природа. Методи зниження ризиків при інвестиційному кредитуванні. Іпотечне кредитування: зміст, структура та основні компоненти механізму. Іпотечні інструменти.

Роль кредиту у ринковій економіці: вплив кредиту на розширення виробництва, розвиток банківської системи, зовнішньоекономічної діяльності. експансія та її роль у економічному зростанні. Монетарна рестрикція та її значення для стримування інфляційних процесів. Соціальна роль кредиту.

Кредитний ризик і методи управління ним. Засоби захисту від кредитного ризику.

2.3. Банки і банківська діяльність

Банківська система: сутність, принципи побудови та функції.

Загальна характеристика банківських операцій. Пасивні банківські операції. Структура банківських ресурсів. Капітал і фонди банку. Депозити та їх основні види. Активні операції банків. Кредитні операції. Інвестиційні операції та їх види. Інвестиційний портфель та інвестиційна політика банку. Розрахункові операції. Касові операції. Валютні операції. Консультаційні та інші послуги.

Поняття ліквідності та платоспроможності банку. Формування резервів для покриття можливих втрат банку від активних операцій.

Сутність і функції центрального банку. Основні типи грошово-кредитної політики. Інструменти грошово-кредитної політики. Грошово-кредитна політика в системі державного регулювання економіки. Грошово-кредитна політика НБУ.

Державна реєстрація банків. Ліцензування банківської діяльності. Економічні нормативи, що регламентують діяльність банків. Гарантування банківських депозитів.

МОДУЛЬ 3. СТРАХУВАННЯ

3.1. Страхування, його сутність та роль в економіці

Необхідність страхового захисту. Страхові фонди як матеріальна основа страхового захисту. Форми організації фондів страхового захисту. Державне

резервування. Самострахування, його джерела й межі доцільного застосування. Виникнення та етапи розвитку страхування. Сутність і функції страхування. Принципи страхування. Роль страхування в активізації бізнесу, економії коштів, що резервуються на покриття можливих утрат від непередбачених обставин, формуванні й використанні фондів соціального призначення, збільшенні обсягів інвестицій в економіку. Класи страхування. Пряме страхування за класами страхування. Перестрахування за класами страхування. Діяльність, пов'язана з управлінням активами страховика. Діяльність з реалізації страхових продуктів страховика.

Ліцензування діяльності страховика. Вимоги щодо здійснення діяльності із страхування.

Поняття ризику в страхуванні: його види. Система управління ризиками страховика. Рівень і частота ризику та розмір шкоди. Управління ризиком. Роль ризик-менеджменту. Активне й пасивне запобігання ризику. Специфіка ризиків у страхуванні майна, відповідальності, в особистому страхуванні. Оцінка страхового ризику. Критерії визначення ціни страхування. Структура та основи розрахунку страхових тарифів.

3.2. Страховий ринок

Поняття страхового ринку. Суб'єкти страхового ринку. Порядок створення, функціонування та ліквідації страховиків. Спеціалізація страховиків. Страхові об'єднання та їх функції. Страхові послуги як об'єкт взаємовідносин страховиків і страхувальників. Канали реалізації страхових послуг. Роль посередників – страхових агентів і брокерів. Державне регулювання страхової діяльності. Шляхи наближення законодавчої та нормативної бази страхування в Україні до міжнародних стандартів.

Страхування від нещасного випадку (у тому числі на випадок виробничої травми та професійного захворювання). Страхування на випадок хвороби (у тому числі медичне страхування). Страхування наземних транспортних засобів (крім залізничного рухомого складу). Страхування залізничного рухомого складу. Страхування повітряних суден. Страхування водних суден (морських суден, суден внутрішнього плавання та інших самохідних чи несамохідних плавучих споруд). Страхування майна, що перевозиться (включаючи вантаж, багаж (вантажобагаж). Страхування майна від вогню та небезпечного впливу природних явищ. Страхування відповідальності. Страхування кредитів. Страхування поруки (гарантії).

Страхування життя. Страхування життя до шлюбу та до народження дитини. Інвестиційне страхування життя. Безперервне страхування здоров'я. Пенсійне страхування.

Необхідність, сутність і методи перестрахування. Форми проведення перестрахувальних операцій. Співстрахування і механізм його застосування.

3.3. Страхова діяльність

Склад доходів страховика. Доходи від страхової діяльності. Зароблені страхові премії, порядок їх визначення. Доходи від інвестування тимчасово вільних коштів. Витрати страховика: їх склад і економічний зміст. Собівартість страхової послуги. Виплата страхових сум і страхового відшкодування. Витрати на ведення страхової справи. Формування прибутку страховика. Визначення прибутку від страхової діяльності. Прибуток від інвестиційної діяльності. Розподіл прибутку. Особливості оподаткування страховиків.

Поняття та значення посилення надійності страховика. Формування збалансованого страхового портфеля. Відбір страхових ризиків. Тарифна політика. Фінансові методи забезпечення надійності страхових компаній. Платоспроможність страховика, умови її забезпечення. Власні кошти страховика. Технічні резерви, їх склад. Показники платоспроможності. Фактичний і нормативний запас платоспроможності страховика, порядок обчислення цих показників.

Інвестиційна діяльність страхової компанії. Інвестиційна політика та стратегія. Принципи розміщення технічних і математичних резервів. Напрями вкладень страхових резервів. Оцінка ефективності страхових інвестицій.

МОДУЛЬ 4. ФОНДОВИЙ РИНОК

4.1. Роль та функції фондового ринку в економічних процесах

Загальносистемні характеристики фондового ринку. Ретроспектива формування концепту впливу фондового ринку на економічне зростання.

Функції фондового ринку у сучасній економічній системі.

Класифікація фондових ринків. Первинний та вторинний ринки. Електронні біржі.

Асиметричність ринкової інформації та проблеми стимулювання. Моральні ризики. Проблема «принципал-агент».

Закони термодинаміки та турбулентність на фондовому ринку. Волатильність фінансових інструментів.

Сучасний стан світового фондового ринку та біржової діяльності. Основні тенденції та напрямки їх розвитку. Становлення та розвиток фондового ринку в Україні.

4.2. Цінні папери та їх класифікація

Цінні папери та їх класифікаційні ознаки. Групи цінних паперів. Цінні папери іноземних емітентів. Депозитарні розписки. Ринок єврооблігацій.

Загальна характеристика та види пайових цінних паперів. Сутність, види та механізм розміщення акцій. Цінні папери інститутів спільного інвестування та сертифікати фондів операцій з нерухомістю. Визначення вартості та дохідності пайових цінних паперів.

Загальна характеристика та види боргових цінних паперів. Рейтингове оцінювання боргових цінних паперів. Визначення вартості та дохідності облігацій.

Визначення вартості та дохідності ощадних (депозитних) сертифікатів і векселів

Іпотечні цінні папери. Основні характеристики іпотечних облігацій і заставних.

Загальна характеристика деривативних цінних паперів. Ф'ючерсні контракти та індексні стратегії. Технології угод з опціонними контрактами

4.3. Суб'єкти фондового ринку

Інвестори та їх стратегії на фондовому ринку. Інституційні, корпоративні та індивідуальні інвестори.

Емітенти та цінні папери, що вони випускають. Первинна та вторинна емісія. Андеррайтинг.

Професійна діяльність на фондовому ринку та її специфіка.

Діяльність з торгівлі фінансовими інструментами. Діяльність з організації торгівлі фінансовими інструментами (біржова діяльність). Фондова біржа. Види біржових угод. Організація торгівлі цінними паперами. Поняття лістингу та делістингу. Фондові індекси та їх значення.

Клірингова діяльність та кліринговий механізм. Депозитарна діяльність. Специфіка діяльності зберігачів.

Діяльність з управління активами інституційних інвесторів. Інвестиційна декларація та схеми розміщення активів.

Діяльність з управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю.

Діяльність з адміністрування недержавних пенсійних фондів. Види недержавних пенсійних фондів. Розміщення активів у системі недержавного пенсійного забезпечення.

4.4. Регулювання та ціноутворення на фондовому ринку

Рівні та форми регулювання суб'єктів фондового ринку.

Державне регулювання та нагляд у сфері діяльності організаторів торгівлі та суб'єктів фондового ринку.

Саморегулювання біржової діяльності. Саморегулювні організації та об'єднання професійних учасників. Система розкриття інформації суб'єктами фондового ринку.

Ціноутворення на фондовому ринку. Система показників кон'юнктури фондового ринку.

Фундаментальний і технічний аналіз, їх методи та значення для вивчення ринку і прийняття рішень. Графічні картини фондового ринку. Біржові котирування та курси цінних паперів. Визначення теперішньої вартості цінних паперів.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОДАТКОВОГО ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Додаткове фахове вступне випробування проводиться у письмовій формі.

Складеним вважається додаткове фахове вступне випробування, за результатами якого вступник набрав не менше 50% від загальної кількості балів.

Екзаменаційний білет містить 25 тестових завдань, виконання кожного з них оцінюється за шкалою від 0 до 4 балів. Кожне завдання передбачає чотири варіанти відповіді, один із яких правильний.

Складання додаткового вступного фахового випробування максимально оцінюється у 100 балів. Претенденту, який набрав менше 50 балів, виставляється оцінка «не зараховано».

Додаткове фахове вступне випробування перескладанню не підлягає.

Шкала переведення кількості правильних відповідей у кількість балів, отриманих за результатами додаткового вступного випробування

Кількість вірно виконаних тестових завдань, бали	Еквівалент оцінки
50-100	зараховано
Менше 50	не зараховано

Додаток

Державний університет «Київський авіаційний інститут»

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

**КВАЛІФІКАЦІЙНЕ ЗАВДАННЯ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ D2 ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА
СПРАВА, СТРАХУВАННЯ ТА ФОНДОВИЙ РИНОК
ВСТУПНОГО ДОДАТКОВОГО ІСПИТУ ТРЕТЬОГО (ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО) РІВНЯ
ВИЩОЇ ОСВІТИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ (PhD)**

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

На виконання тестових завдань дається 1 година.

На кожне завдання пропонується – 4 варіанти відповіді. Тільки один варіант відповіді є правильним.

Виправлення у відповідях не допускаються.

Кожне тестове завдання з 1 до 25 оцінюється 4-ма балами.

Тест 1.

Тест 2.

Тест 3.

Тест 4.

Тест 5.

Тест 6.

Тест 7.

Тест 8.

Тест 9.

Тест 17.

Тест 18.

Тест 19.

Тест 20.

Тест 21.

Тест 22.

Тест 23.

Тест 24.

Тест 25.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Конституція України: Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=a&find=1&typ=21>
3. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
4. Банківська система: навчальний посібник у схемах і таблицях / С. Мельник, Н. Шевченко, І. Висоцька ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2023. 182 с.
5. Банківська система: підручник / [М. Крупка та ін. ; за ред. М. Крупки] ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. 2-ге вид., перероб. і допов. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2023. 522 с.
6. Бюджетний менеджмент : підруч. для здобувачів вищ. освіти : [в 2 ч.] / В. О. Онищенко [та ін.], [за ред. В. О. Онищенко] ; Нац. ун-т "Полтав. політехніка ім. Юрія Кондратюка". Київ : Знання України, 2023. У 2-х ч. 644 с.; 799 с.
7. Марусяк Н.Л. Фінанси підприємств : навч. посіб. / Н. Л. Марусяк ; Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. 2-ге вид., перероб. і допов. Чернівці : ЧНУ : Рута, 2023. 175 с.
8. Податкове планування та оптимізація оподаткування (податковий консалтинг) : підручник / Музика-Стефанчук О. А. [та ін.] ; за ред. проф. О. А. Музики-Стефанчук ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Навч.-наук. ін-т права. - Київ : АртЕк, 2024. 303 с.
9. Податковий менеджмент : навч. посіб. / С. В. Іванов [та ін.] ; Дніпров. держ. техн. ун-т (ДДТУ). Кам'янське : ДДТУ, 2023. 306 с.
10. Про інститути спільного інвестування: Закон України: від 05.07.12 р. № 1057-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5080-17#Text>
11. Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України: від 09.07.03 р. № 1057-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-15#Text>
12. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України: від 23.02.06 р. № 3480-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3480-15>
13. Про страхування: Закон України: від 18.11.2021 № 1909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>
14. Про фінансові послуги та фінансові компанії: Закон України: від 14.12.21 р. № 1953-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>
15. Страхування. Опорний конспект лекцій / [Н. В. Приказюк та ін.]. Київ : Компринт, 2024. 147 с.

16. Фінанси підприємства : підручник / [Т. О. Ставерська та ін.] ; за наук. ред. канд. екон. наук Т. О. Ставерської, канд. екон. наук А. В. Непрана ; Держ. біотехнол. ун-т. Харків : Іванченко І. С. [вид.], 2024. 907 с.

17. Фінанси: підручник / [І. О. Лютий та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук., проф., заслуж. економіста України І. О. Лютого ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, 2023. 715 с.

Додаткова:

18. Банківництво: термінологічний українсько-англійський словник / М. К. Бондарчук, Н. В. Мороз, О. М. Сергєєв ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". Львів : Галиц. вид. спілка, 2024. 174 с.

19. Заремба О.О. Форензік : навч. посіб. / О. О. Заремба, М. О. Нежива, В. О. Мисюк ; Держ. торг.-екон. ун-т. Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2024. 331 с.

20. Коваленко Ю. М. Управління фінансовими активами [навч. посіб.] К. : Центр навчальної літератури, 2020. 350 с.

21. Корпоративні фінанси в умовах глобальних викликів: монографія / [Г. В. Блакита та ін.] ; Держ. торг.-екон. ун-т. Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. 287 с.

22. Мельник Т. А., Сибірцев В. В. Страхування: навч. посіб. Кропивницький: ПП «Ексклюзив Систем», 2022. 307 с.

23. Міжнародний страховий бізнес : навч. посіб. для здобувачів другого (магістер.) рівня вищ. освіти спец. 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" / М. А. Дем'янчук, Н. Д. Маслій ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Екон.-прав. ф-т. Одеса : Гельветика, 2024. 176 с.

24. Міжнародний та вітчизняний страхові ринки в турбулентних умовах: візуалізація та аналіз статистичних даних : дослідн. звіт здобувачів вищ. освіти спец. "Фінанси, банківська справа та страхування" за 2024 рік / [М. А. Дем'янчук та ін.] ; за наук. ред. М. А. Дем'янчук ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Екон.-прав. ф-т, Каф. обліку і фінансів. Одеса : Екологія, 2024. 91 с.

25. Місцеве бюджетування освіти. Український та регіональний досвід регулювання і виконання бюджетного процесу в освіті на муніципальному рівні: [колект. монографія] / авт.: Людмила Борисенко [та ін.] ; ред.: Ян Герчинський ; пер.: Інна Деркач. Київ : Юстон, 2023. 266 с.

26. Мужевський А. Методологія оцінювання ефективності управління фінансами комунальних підприємств : [дослідження] / [А. Мужевський, М. Ясинська, Н. Сушко ; заг. ред. Т. Паутова] ; [USAID від американ. народу, Global Communities Ukraine]. Київ : Поліграф плюс, 2024. 109 с.

27. Муніципальні фінанси: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / Марія Сидорович. Київ : НаУКМА, 2021. 68 с.

28. Облік та фінанси : навч. посіб. / [уклад. П. О. Куцик та ін.] ; Львів. торг.-екон. ун-т. Львів : ЛТЕУ, 2023. 344 с.

29. Реверчук С.К. Грошово-банківські системи країн Азії, Австралії та Нової Зеландії: навч. посіб. / С. К. Реверчук ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. - Львів : ГАЛИЧ-ПРЕС, 2023. 157 с.

30. Романенко Є. О., Богданенко А. І. Стратегія Національного банку України "Фінансова фортеця України". Понятійно-термінологічний словник: навч. посіб. / Є. О. Романенко, А. І. Богданенко. Київ : Ліра-К, 2023. 423 с.

31. Синютка Н. Г., Курило О. Б. Словник сучасних податкових термінів; Нац. ун-т "Львів. політехніка". Львів ; Тернопіль : ЗУНУ, 2023. 129с.

32. Статистичні методи в ризиковому страхуванні : навч. посіб. / В. П. Зубченко, Р. Є. Ямненко ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Видавництво Людмила, 2023. 330 с.

33. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / І. П. Ткаченко, С. А. Фрунза, Т. Ф. Штець ; Екон.-технол. ін-т ім. Роберта Ельворті (ЕТІ). Кропивницький : ЕТІ, 2023. 416 с.

34. Фінансові інструменти регіонального розвитку в Україні в умовах децентралізації: монографія / Бедринець М.Д. та ін.; за заг. ред. М.Д. Бедринець. Ірпінь, 2021. 318 с.

35. Шульга Н.П. Банківський контролінг. Практикум : навч. посіб. / Н. П. Шульга ; Держ. торг.-екон. ун-т. Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2024. 271 с.

Інформаційні ресурси Інтернет:

1. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua/>

2. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України URL : <http://www.ukrstat.gov.ua/>

3. Офіційний веб-сайт Державної казначейської служби України. URL: <http://treasury.gov.ua/>

4. Офіційний веб-сайт Державної податкової служби України. URL: <http://www.sts.gov.ua>

5. Офіційний веб-сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>

6. Офіційний веб-сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <https://www.nssmc.gov.ua>

7. Офіційний веб-сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua>

8. Офіційний веб-сайт Державної служби фінансового моніторингу України. URL: <http://www.sdfm.gov.ua/index.php?lang=uk>

9. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>

Міжнародні видання:

1. Sustainability. A Multidisciplinary Endeavour. Editor: Liliana L. Mammino. Imprint: Elsevier, 2025, Ed. 1, 400 p. Paperback ISBN: 9780443134173, eBook ISBN: 9780443134180.
2. Handbook of Empirical Corporate Finance, vol. 1C. Editor: Bjørn Espen Eckbo. Imprint: North Holland, 2025, Ed. 1, Vol. 1, 900 p. Hardback ISBN: 9780128201510, eBook ISBN: 9780128202104
3. Handbook of Empirical Corporate Finance, vol. 1D. Editor: Bjørn Espen Eckbo. Imprint: North Holland, 2025, Ed. 1, Vol. 1, 800 p. Hardback ISBN: 9780128201527, eBook ISBN: 9780128202111
4. Commercial Banking: Distinct Value, Roles, and Methods. Authors: Allen N. Berger, Stephen Karolyi, Raluca A. Roman. Imprint: Academic Press, 2025, Ed. 1, Vol. 1, 500 p. Paperback ISBN: 9780443363986, eBook ISBN: 9780443363993.
5. Navigating Decentralized Finance From Blockchain to Crypto Assets and Tokenization. Authors: Pascal Egloff, Ernesto Turnes, Stefan Neumann. Imprint: Academic Press, 2025, Ed. 1, 400 p. Paperback ISBN: 9780443274084, eBook ISBN: 9780443274091
6. Handbook of Blockchain, Digital Finance, and Inclusion, Vol. 3. Web3, AI, Privacy and Greentech. Editors: David Lee Kuo Chuen, Robert H. Deng. Imprint: Academic Press, 2025, Ed. 1, 380 p. Paperback ISBN: 9780443347177, eBook ISBN: 9780443347184.
7. Intermediate Financial Theory. Authors: Jean-Pierre Danthine, John B. Donaldson, Samuel Danthine. Imprint: Academic Press, 2025, Ed. 4, 600 p. Paperback ISBN: 9780443289026, eBook ISBN: 9780443289446.
8. Handbook of Digital Currency. Bitcoin, Innovation, Financial Instruments, and Big Data. Editor: David Lee Kuo Chuen. Imprint: Academic Press, 2024, Ed. 2, 730 p. Paperback ISBN: 9780323989732, eBook ISBN: 9780323989749.
9. The Economic and Financial Impacts of the COVID-19 Crisis Around the World. Expect the Unexpected. Authors: Allen N. Berger, Mustafa U. Karakaplan, Raluca A. Roman. Imprint: Academic Press, 2023, Ed. 1, 520 p. Paperback ISBN: 9780443191626, eBook ISBN: 9780443152733
10. Investment Banks, Hedge Funds, and Private Equity. Authors: David P. Stowell, Paul Stowell. Imprint: Academic Press, 2023, Ed. 4, 784 p. Hardback ISBN: 9780323884518, eBook ISBN: 9780323984492
11. Public Finance. A Normative Theory. Author: Richard W. Tresch. Imprint: Academic Press, 2022, Ed. 4, 568 p. Paperback ISBN: 9780128228647, eBook ISBN: 9780323984157.

Додаток

Державний університет «Київський авіаційний інститут»

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

**КВАЛІФІКАЦІЙНЕ ЗАВДАННЯ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ D2 ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА
СПРАВА, СТРАХУВАННЯ ТА ФОНДОВИЙ РИНОК
ВСТУПНОГО ІСПИТУ ТРЕТЬОГО (ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДЛЯ
ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ (PhD)**

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

Теоретичні завдання

1. Фінанси як економічна, вартісна, розподільча та історична категорія. Специфічні ознаки фінансів, їх суспільне призначення (50 балів).
2. Банківська система: сутність, принципи побудови та функції. Сутність, порядок створення, організаційна структура, функції банківських установ. Призначення, статус та основи організації центрального банку (50 балів).
3. Необхідність страхового захисту. Страхові фонди як матеріальна основа страхового захисту. Форми організації фондів страхового захисту. Державне резервування (50 балів).

Практичне завдання

4. Розрахуйте можливі виплати двох сторонніх компаній по контрибуції за викрадений автомобіль вартістю 180 200 грн., який вони застрахували свого часу на суми відповідно 180 200 грн та 160 000 грн; франшиза стосовно викрадення у першого страховика була безумовною в розмірі – 5%, у другого – умовною, у розмірі 8 %.

Гарант освітньо-наукової програми
підготовки докторів філософії

Юлія КОВАЛЕНКО

«_____» _____ 2025 р.